

zaken eigenlijk niet nadenken en sommige plaatjes kunnen dan best confronterend zijn. Ik heb overigens besloten dat in de uitbreidingsset de standaardplaatjes wel komen. Ook komt er een uitbreiding die betrekking heeft op andere vormen van overlijden zoals bijvoorbeeld (zelf) moord en euthanasie.

Ik merk dat kinderen het heerlijk vinden om een spel te doen. Tijdens het spelen zelf gaat het vaak om het winnen. Soms komt tijdens het spel het gesprek op gang: als je het kwartet bloemen hebt, vraag ik welke bloem bij 'Pietje' zou passen. Dat brengt iets op gang. De echte vragen komen achteraf. En daar gaat het natuurlijk om, het spel is een middel voor het gesprek erna. Laatst had ik een vrouw in begeleiding die haar partner heeft verloren. Ze zei me dat als ze dit spel eerder had gehad, voor het overlijden van haar partner, ze meer handvatten gehad zou hebben om haar kinderen alles wat rond het overlijden gebeurt uit te leggen. Het spreekt vanzelf dat een volwassene bij het spelen van het spel aanwezig moet zijn, je weet niet wat het oproept.

kinderen tussen de zes en veertien jaar willen alles weten, ook letterlijk.

En het moet natuurlijk in een veilige sfeer gespeeld worden. In mijn therapie sessies is een ouder er eigenlijk nooit bij, kinderen praten makkelijker zonder ouders, bijvoorbeeld als het om de oudste in het gezin gaat die de zorg voor de volwassene op zich heeft genomen. Het kan dan een verademing zijn vrijuit te kunnen praten over wat je zwaar valt. Als ik het spel speel met kinderen, nodig ik de ouder(s) meestal wel uit om er bij aanwezig te zijn. Belangrijker vind ik nog dat ouders het zelf met hun kinderen gaan spelen. De kaart 'als je dood bentword je niet vergeten' wordt vaak genoemd als ik achteraf vraag wat nu het meest is bijgebleven. Dat raakt aan iets heel essentieels.

"Ik vind het fijn werk en ik vind het geweldig dat ik zoveel mensen mag begeleiden."

Wat fijn dat er ook jonge therapeuten zijn met een frisse en open kijk op rouw. We zullen zeker nog van Larissa van der Molen horen. ■